

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Verdensarvsenter for bergkunst
Alta museum

Tiltaksplan

FINNMARK FYLKESKOMMUNE
FINNMÁRKKU FYLKKAGIELDA

2015

WORLD HERITAGE ROCK ART CENTRE
ALTA MUSEUM

Grafisk produksjon: Bjørkmanns, Alta

Mål og tiltak

Punkt	Mål/Tiltak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021–25	Ansvar	Finans.
1.	Alle felt og områder skal være forsvarlig sikret etter faglige prinsipper, og alle tiltak ivaretar og fremmer verdensarvens OU.V.									
1.1	Kartlegging av tilstanden til all bergkunst i Alta videreføres og videreutvikles. Relevant kompetanse innhentes for å vurdere bergkunstens tilstand.								VAM, FFK, TMU, RA	RA
1.2	Skjøtsels-, overvåknings- og sikringsplaner videreutvikles.								VAM, TMU, FFK	RA
1.3	Skjøtsels-, overvåknings- og sikringsplaner implementeres.								VAM	RA
1.4	Publikums tilgang til stedfesting av spesielt sårbare felt via offentlige kulturminnedatabaser begrenses.								FFK, VAM	
1.5	Risikoanalyse og beredskapsplan ved katastrofer utarbeides.								AK, VAM	RA, AK
1.6	Det etableres rutinemessig kontakt med grunneiere, naboer og brukere.								VAM	RA
1.7	Grunneiere, naboer og brukere involveres i tilsynsoppgaver med forpliktende avtaler.								VAM	RA
1.8	Muligheter for andre samarbeidsprosjekter med grunneiere, naboer og brukere utredes, og settes i verk.								VAM	RA
2.	Verdensarvens vitenskapelige verdi og kunnskapsverdi for øvrig skal sikres og styrkes.									
2.1	Registreringene av bergkunsten i Alta i Askeladden oppdateres og kvalitetssikres. Oppfølgingsrutiner etableres.								VAM, FFK	RA
2.2	Dokumentasjons- og innsamlingsplan utvikles med prioriteringer og langsiktige mål for dokumentasjon av bergkunsten og innsamling av annet materiale for bergkunstarkivet og Askeladden.								VAM, FFK	RA, FFK
2.3	Kartlegging og dokumentasjon: Kjente felt avgrenses og identifiseres og feltet dokumenteres i henhold til dokumentasjonsplan.								VAM, FFK	RA (KLD)
2.4	Eventuelle nye felt innenfor og utenfor verdensarvområdene kartlegges og dokumenteres.								VAM, FFK, TMU	RA, FFK (KLD)
2.5	Arkivering og tilgjengeliggjøring i Bergkunstarkivet kontinueres, både digitalt og fysisk.								VAM	RA (KLD)
3.	Landskapsverdiene må fremheves og trygges.									
3.1	Landskapsverdiene identifiseres, utredes og overvåkes, verdiene prioriteres.								FFK, AK, VAM	RA, FFK, VAM
3.2	Faktorer ved naturmiljø og naturvern som må tas hensyn til innenfor aktuelle tiltaksområder identifiseres.								FFK, AK, VAM	RA, FFK, VAM
3.3	Relevant fagekspertise på landskapsutvikling og -pleie innhentes for å ivareta landskapsverdiene i et langsiktig perspektiv.								VAM	RA

Punkt	Mål/Tiltak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021–25	Ansvar	Finans.
4.	En operativ lokal infrastruktur ivaretar verdensarvens OUV, integritet og autenticitet i samarbeid med regionale og nasjonale ansvarsinstusjoner.									
4.1	VAM blir autorisert verdensarvsenter og sikres finansiering med faste driftstilskudd.								KLD, FFK, AK	KLD, FFK, AK
4.2	Verdensarvkoordinatorfunksjon legges formelt til VAM og sikres finansiering med faste driftstilskudd.								KLD, FFK, AK	KLD, FFK, AK
4.3	Den nasjonale samarbeidsgruppa erstattes av et verdensarvråd i tråd med nasjonale anbefalinger.								RA, VAM, FFK	KLD, FFK, AK
4.4	En forvaltningsgruppe bestående av forvaltningsinstanser opprettes for å sikre systematisk kommunikasjon og samarbeid.								VAM, FFK, AK, TMU, RA, SD	VAM, FFK, AK, TMU, RA, SD
4.5	Samarbeidsavtalen mellom VAM og FFK revideres ved behov, og evt. reforhandles.								AK, FFK	AK, FFK
5.	Alle bergkunstområder skal være best mulig vernet med tilgjengelige virkemidler.									
5.1	Forbedringspotensial for vern utredes og eventuelle forbedringer iverksettes formelt. § 19 fredning av Transfarelv vurderes								FFK, RA	FFK, RA
5.2	Fredningsdokumentene for Hjemmeluft, Amtmannsnes og Kåfjord revideres for å få en felles forvaltning av områdene.								VAM, FFK, RA	FFK
5.3	Tinglysning av vernesone for Storsteinen gjennomføres.								FFK	FFK
5.4	Bruksretter til verdensarvområdet i Hjemmeluft avklares. Der retten kan kjøpes eller overdras til det offentlige, gjennomføres dette.								AK, FFK	AK, FFK
5.5	VAMs myndighet og rettigheter til adgangsbegrensning i Hjemmeluft, avklares.								AK, FFK	AK, FFK
5.6	Muligheten for og konsekvensene av et offentlig kjøp av bergkunstområder som ligger på privat grunn utredes.								AK, FFK	AK, FFK
6.	Bufferoner må opprettes der forvaltningsmyndighetene finner det hensiktsmessig, og forankres i alle forvaltningsledd og i planverktøy og fredningsvedtak for å sikre landskapsverdiene, og å forhindre eller begrense negativ påvirkning tiltak eller inngrep kan ha på verdensarvområdenes OUV.									
6.1	Forvaltningsmyndighetene initierer en utredning og et samarbeid for å sikre bufferoner forankret i planverktøy. Tiltaket må ses i sammenheng med tiltak 3.1 og 7.1 .								FFK, RA, AK	FFK, RA, AK
6.2	Formell iverksetting av sikring gjennom bufferoner.								FFK, RA, AK	FFK, RA, AK
7.	Verdensarvens OUV må tas hensyn til i forvaltningen av de lokale støttende verdier.									
7.1	De lokale støttende verdiene identifiseres og sammenhengen med verdensarven utdypes slik at forvaltningsmyndighetene tar hensyn til disse i arealplanlegging og øvrig planarbeid. Se også tiltak 3.1 og 6.1.								FFK, AK, TMU, VAM	FFK, AK, TMU, VAM
7.2	Det utredes hva slags prosess som eventuelt vil kreves opp mot UNESCO for å få all bergkunst i Alta innlemmet i verdensarven, og hvorvidt det er ønskelig å gjennomføre.								VAM, FFK	VAM

Punkt	Mål/Tiltak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021–25	Ansvar	Finans.
8.	Kunnskapen om bergkunstens meningsinnhold og den kontekst den var en del av videreutvikles.									
8.1	En oppdatert forskningsplan utarbeides, se også mål 9, 10 og 11.								VAM	
8.2	Det tilrettelegges for og oppmuntres til forskning og kunnskapsutvikling omkring bergkunsten i Alta.								VAM, TMU, FFK	
8.3	Verdensarven synliggjøres, og kunnskap utvikles ved deltakelse på konferanser, seminarer og i nettverk.								VAM, TMU, FFK	
9.	Kunnskapen om bevaring og sikring av bergkunsten i Alta økes.									
9.1	Sikringsprosjektet for Kåfjord videreføres.								VAM, TMU, FFK	RA
9.2	Overvåkningsprosjekter utvikles for Amtmannsnes, Apanes, Bergheim, Storsteinen og Transfarelv. Se også mål 16, tiltak 16.1 og 16.2.								VAM, TMU, FFK	RA
9.3	Det gjøres forsøk på å utvikle en ny malingstype som ikke er problematisk for integritet og autentisitet ved eventuell ny oppmaling av figurer.								VAM, TMU	RA
9.4	Kunnskapen om sikring gjennom medvirkning økes.								VAM	RA
9.5	Kunnskapen om bærekraftig turisme vedrørende bergkunsten i Alta økes.								VAM	
10.	Kompetanse innenfor forvaltning, formidling og forskning bygges opp og opprettholdes lokalt og regionalt.									
10.1	Samarbeidet mellom forvaltningsorganene økes for å styrke kompetansen på forvaltning.								VAM, FFK, TMU, RA	
10.2	Samarbeid med forsknings- og utdanningsinstitusjoner og relevante fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt etterstrebes.								VAM, TMU	
10.3	Faglige nettverk opparbeides, videreutvikles og pleies.								VAM, TMU, FFK	
10.4	Forskningskompetanse innen bergkunst bør finnes lokalt og regionalt.								VAM, TMU	
11.	Formidlingen av bergkunsten skal være faglig fundert, og oppdateres med ny kunnskap og forskning.									
11.1	Det tilrettelegges for forskning på bergkunst og forhistorie.								VAM, TMU	
11.2	VAM sørger for at de ansatte er faglig oppdatert.								VAM, TMU	
11.3	VAM sørger for god faglig kvalitet på opplæringen av guider og andre formidlere.								VAM, TMU	

Punkt	Mål/Tiltak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021–25	Ansvar	Finans.
12.	Formidlingen av bergkunsten skal være engasjerende, utfyllende og tilgjengelig for hele verden.									
12.1	En oppdatert formidlingsplan utarbeides.								VAM	
12.2	Alle eksisterende og nye formidlingsverktøy videreutvikles og holdes oppdatert. Dette gjelder også utendørs og innendørs guideprodukt.								VAM	RA
12.3	Formidlingen av bergkunsten for internett videreutvikles, f.eks. med nettutstillinger.								VAM	
12.4	Alternative formidlingsmetoder og -teknikker utredes og utvikles, bl.a. med tanke på de umalte helleristningene i Hjemmeluft.								VAM	RA
12.5	Det produseres en variert og aktuell innendørs utstilling med mulighet for å integrere ny kunnskap og aktuelle problemstillinger etter behov.								VAM	
12.6	Muligheten for rekonstruksjoner av f.eks. Storsteinen eller deler av Kåfjordfeltet i uteområdet i Hjemmeluft utredes.								VAM	
12.7	VAM oppdaterer seg aktivt på trender og utvikling innen bærekraftig reiseliv.								VAM	
12.8	Markedsføringen av bergkunsten, der også den umalte bergkunsten vektlegges, videreutvikles.								VAM	
12.9	Formidlingstilbudet på samisk utvides.								VAM	RA, SD, FFK
12.10	Formidlingen på fremmedspråk, skriftlig og muntlig, utvikles og tilpasses skiftende behov.								VAM	
13.	Verdensarvens verdier skal ha en plass i Finnmarks befolknings bevissthet og identitet, og bergkunsten er anerkjent som Finnmarks viktigste kulturminne og Altas fremste attraksjon.									
13.1	Flere aktiviteter og tilbud tilknyttet verdensarven utvikles for lokalbefolkningen.								VAM	RA
13.2	Lokal medvirkning ved f.eks. utvikling av utstilling og formidlingsmateriell økes.								VAM	
13.3	Det tilrettelegges for lokal bruk av bergkunst i logoer, offentlig utsmykning, brukskunst og andre kunstneriske uttrykk.								VAM	
13.4	Mediestrategi utvikles.								VAM, FFK	
14.	Undervisning om bergkunst og verdensarv skal utvikles for alle skoletrinn lokalt og for høyere utdanning i regionen.									
14.1	Steinalderdagene for 4. trinn i grunnskolen videreutvikles.								VAM	
14.2	Utvikle nytt undervisningsopplegg for ungdom om bergkunst/verdensarv.								VAM	RA
14.3	Undersøke muligheten for å utvikle undervisningstilbud i samarbeid med UiT.								VAM	

Punkt	Mål/Tiltak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021–25	Ansvar	Finans.
15.	Tilretteleggingen av bergkunsten i Hjemmeluft skal være godt vedlikeholdt, tiltalende og universelt utformet, og besøksfasilitetene velfungerende.									
15.1	Tilretteleggingsplan utarbeides for Hjemmeluft.								VAM	RA
15.2	Tilretteleggingsplanen implementeres.								VAM	RA
15.3	Sanitæranlegg, parkering, slusing av publikum og søppelhåndtering utbedres i samarbeid med Alta kommune.								AK, VAM	AK
16.	Bergkunstområder utenfor det tilrettelagte området i Hjemmeluft, skal være tilrettelagt så langt det er ønskelig eller nødvendig for å sikre bergkunsten.									
16.1	Tydlig informasjon om vernebestemmelser og hva som er tillatt bruk i alle områder utarbeides og tilgjengeliggjøres gjennom informasjon på nettsider og skilt. Se også 12.2.								VAM, FFK	RA
16.2	Behov for tilrettelegging utover skilting utredes for Kåfjord, Transfarelv og Amtmannsnes.								VAM, FFK	RA
16.3	Behovet for tilrettelegging av bergkunsten i Komsa og på Isnestofen utredes.								VAM, FFK	RA
16.4	Eventuelle tilretteleggingstiltak i Kåfjord, Transfarelv, Amtmannsnes, Komsa og Isnestofen iverksettes.								VAM, FFK	RA

